

Buenos Aires – RM Argentinië 2016

Vrijdag 23 september

Geen idee wat me te wachten staat, maar desondanks heb ik mijn agenda voor de hele week vrijgemaakt en sta ik gepakt en gezakt om 16.00 uur sharp op Schiphol. Via Rome naar Buenos Aires, Argentinië. Ik heb al over de hele wereld gezworven. Van Togo tot Miami en van Krakau tot Pusan en Tokio. In Zuid-Amerika ben ik echter nog nooit geweest. We gaan het meemaken. Een marketing en managementstudiereis met 20 reisgenoten. Ik ken er welgeteld één van, de organisator. De meeste anderen heb ik twee weken geleden voor het eerst gezien tijdens een kennismakingsbijeenkomst. Lijken me prima lui en in elk geval hebben ze allemaal dezelfde interesse, marketing op hoog niveau. Voor sommigen is het al de vierde keer dat ze samen zo'n reis maken. Shanghai, Seoul en Kaapstad waren de vorige bestemmingen. Niks mis mee, lijkt me. Ik hoop alleen niet dat de onderlinge groepjes al zo hecht zijn dat je er niet meer tussen komt. Wat ik al zei, we gaan het meemaken.

Geen minuut stilte in ons aangename gesprek gedurende de vlucht naar Rome. Gedeelde meningen, interessante discussies en oprechte interesse in elkaars wedervaren. De kop is eraf en het is goed. Pas nu durf ik het aan mezelf toe te geven dat ik er zin in heb. Alleen nog even die lange vlucht naar de andere kant van de wereld. 15 uur in een stoel die geschikt is voor smalle Italiaantjes. Je vliegt je jetlag tegemoet dus probeer je te slapen. Jaloers kijk ik naar de smalle, rap pratende Italiaanse die met gemak haar slanke benen over elkaar legt, terwijl ik met mijn grote lijf nauwelijks de tray naar beneden kan houden omdat mijn buik in de weg zit. Dat aangevuld met een paar inches te groot voor de Italiaanse maat en het recept voor een beroerde nacht is compleet. Een geluk voor mijn medepassagiers, want als ik niet slaap, snurk ik ook niet. Toch voelt het als twee- nul achter.

Zaterdag 24 september

Buenos Aires ziet er uit als elke grote stad. Van de airport gaan we met de bus naar het Hotel. Via de buitensteden die ook van Parijs of Barcelona hadden kunnen zijn, naderen we langzaam het centrum. Wie Parijs kent voelt zich hier heel vertrouwd. Nog vanuit de rijke tijd van voor de revolutie, leren we later. Nu waan ik me half in Parijs.

Het NH Hotel is niet alleen de uitvalsbasis en tijdelijk thuis voor ons, het is tevens de locatie voor de eerste workshop, annex lezing in het kader van de studiereis.

Een mooie jongedame blijkt de General Manager van de twee tophotels in deze serie te zijn. Zij vertelt ons een mooi hiep, hiep, hoera verhaal over de klantgerichte activiteiten van de NH hotels en hoe dat onderling gedeeld wordt. Omdat ik me had opgeworpen als moderator van deze sessie, trap ik af, probeer ik me in te houden als de groep vragen stelt en sluit weer af. Het mooie verhaal heeft helaas nog niet geresulteerd in kamers voor iedereen.

Job is een Nederlander uit Amsterdam die 10 jaar geleden hier is gaan wonen en werken. Experience Buenos Aires, dat is wat hij je biedt. Op de fiets, hoe anders? 21 belhamels uit een vlak land zullen die automobilisten hier wel even leren hoe je met fietsers omgaat. Geen ongelukken gelukkig. Wel een prachtige tocht langs de bezienswaardigheden. Job vertelt niet alleen leuk en goed geïnformeerd, maar zelfs bevlogen. Van de middelvinger van mevrouw Cavanah tot het balkon waar Evita haar bevolking toesprak. Maar ook via het plein van de dwaze moeders, die nog steeds elke donderdag om 15.30 uur een rondje lopen. Niet allemaal natuurlijk, zij die er nog zijn. Imposant, mooi en treurig tegelijkertijd. Niet alle verhalen van Job stemmen je vrolijk. Argentinië heeft een boeiende maar soms harde historie. Nadat we het graf van de grote nationale held van Argentinië en tevens vrijmetselaar, José Francisco de San Martín Matorras, naast de kerk hebben gezien (wat zou een vrijmetselaar tenslotte in een kerk zoeken?) en daarmee bijna tegelijkertijd de voormalige werkkamer van de huidige Paus, lijkt de cirkel rond. Misschien bevrijdt deze Paus ook de katholieken van Argentinië wel en alle andere all over the world. Twee bevrijders, zover van elkaar in gedachten en in tijd, vinden elkaar op 10 meter afstand van elkaar.

Op de hoek van de straat zie ik een oude man lopen. Als hij een groepje jonge meiden passeert waar je het carnaval in de billen kunt zien, trekt hij zijn buik in en probeert hij rechterop en iets stoerder te lopen. Het lukt in gedachten beter dan met het lichaam. Zijn ongetwijfeld pittige leven heeft zijn tol geëist en hij loopt door. Hij heeft meer, veel meer meegemaakt dan die meiden. Zij zien het niet en maar hij voelt het nog steeds. Hij loopt door. Trots en recht, in gedachten.

Eindelijk een kamer en eindelijk onder de douche. Het vuil en zweet van de reis afspoelen, een fris shirt en op naar het laatste programma van deze intensieve dag. The Argentina Experience. Bij Aldo's, een prachtig Vinoteca & Restoran met obers strak in het pak. Een reisje door culinair Argentinië met bijbehorende wijnen. Van het huis Antucura. Opgezet begin van deze eeuw door een Française. Nu een van de grootste huizen van Argentinië met Franse druiven in de hete zon van het noorden van dit mooie land. Elke van de zes amuses wordt groots geïntroduceerd, net als de bijpassende wijn. Alle wijn lijkt te zijn samengesteld uit dezelfde combinatie van druiven met alleen verschillende percentages. Maakt niet uit. French oak, diep uit de kelder of in roestvrijstalen containers, de wijn is oplopend heerlijk.

Moe maar voldaan wandelen we naar het hotel. Nog even naar de bar? Niet verstandig na een stevige reis en een intensieve dag. De kop is eraf, Argentina here we are! Maar eerst even slapen.

Zondag 25 september

Vandaag kunnen we nog even wennen aan de nieuwe wereld waar we opeens in zijn beland. De wereld van tango, trots en polo. Wel redelijk op tijd weer op pad. Naar de San Telmo markt, die op zondag in volle glorie is opgebouwd. Mensen blijven mensen en waar je ook ter wereld een markt bezoekt, het gonst er van de kopers en verkopers. Maar behalve de kraampjes zijn er ook de kleine galerijtjes met winkeltjes. Prachtige doorkijkjes en idyllische gangetjes. Als we de noodzakelijke cadeautjes voor thuis hebben gekocht, is die stress ook weer weg en kunnen we eindelijk aan de koffie.

Vlakbij speelt een jongeman op een mondharmonica Toets-waardige tango in een melancholisch relaxed tempo. Hij wordt begeleid door een gitaar, maar bovenal door een ouder koppel dat voorzichtig op twee vierkante meter om elkaar heen draait alsof ze elkaar gisteren zijn tegengekomen en op slag verliefd zijn geworden. Misschien dat de lichamen niet meer zo willig zijn, de hartslag van de tango doet zijn werk.

Een eindje verderop staat een bandje van jongelui die de passie van dit land op moderne wijze vertalen. Anders dan de mondharmonica maar dezelfde passie klinkt door de tonen. DNA verloochent zich niet.

Voor de tweede keer laat ik me verleiden tot een lunch die eigenlijk een diner is. Drie mooie gangen aangelengd met een soepele witte wijn. De sfeer is prima. Veel gelach en gekwetter. Dat zijn ze bij Bice niet zo gewend. Natuurlijk mogen we blijven maar bij voorkeur iets rustiger. We doen ons best, beste gastheren, echt waar, maar het is ook zo gezellig.

Daar waar de Argentijnen wijselijk een siësta nemen, gaan wij gewoon door. Toch staat het programma ons enige rust toe. Vanavond weer aan de bak maar deze middag even niets. Ook wel eens lekker.

Als slechts beperkte voetballiefhebber heb ik geen hoge verwachtingen van de lokale voetbalmatch. We gaan naar Defensa y Justicia tegen Riverplate. Defensa is een 'onder aan de lijst' club, maar nog wel eredivisie. Riverplate is, zeg maar, het PSV van Argentinië. We gaan onder begeleiding van een speciale gids. We gaan vooral niet te vroeg en we moeten in elk geval bij elkaar blijven. De wijk van het thuis spelende 'Defensa' is namelijk niet echt Bloemendaal. Als we na een halfuurtje rijden, de wijk naderen wordt de sfeer steeds grimmiger. Mannen, jong en oud in de groen-gele outfit van hun club staren nors naar de 'gringo's' in de bus. Het gemiddelde jaarinkomen in Argentinië is het equivalent van zo'n 15.000 euro. Laten we het netjes zeggen: deze wijk drukt het gemiddelde behoorlijk. Voetbal is de emotionele uitlaatklep van hun sociale achterstand, wordt gezegd. Langs de weg staan her en der opgesneden olievaten waarin een BBQ is gemaakt. Door de armoe van de huizen, de zandbedekte straten met gaten, de slenterende en samenklittende stoere mannen en de rokende olievaten waar de straathonden omheen lopen, lijkt het net een war-zone. De nervositeit van onze begeleider is voelbaar en hij geeft orders om dicht bij elkaar te blijven en om je telefoon diep in je zakken te houden. Zodra we de bus uit zijn, lopen we als een Romeins garnizoen, nog net niet met schilden op ons hoofd, door de straat naar het stadion. Onderweg

groeit het aantal politiemannen in gevechtstenuue met helmen en grote schilden en de oorlogssfeer bereikt een hoogtepunt als we een verkeerde afslag nemen en via een soort van politie escorte terug gaan naar de grote weg. Kortom, een lekker avondje voetbal.

Alles gaat goed en uiteindelijk zijn we binnen. De begeleider maant ons tot een soort van collectieve sanitaire stop, 'want straks kan het niet meer.'

Langzaam raken we uit de ban van de gids en na een traditionele 'hamburger kapsalon', gaan we naar de tribune. Hier is de sfeer heel anders. Vaders met zonen, man en vrouw, vriendenclubjes en politieagentes die als een steward naar het publiek kijken in plaats van naar de wedstrijd. De sfeer is optimaal. Een hoempaband speelt de volle 135 minuten onafgebroken passende muziek. Dat betekent alles van de Argentijnse Andre Hases tot aan de carnavalskrakers uit Brabant. Oorverdovende gezelligheid. Een poging onzerzijds tot een wave mislukt weliswaar, maar een kniesoor, enz. Geen dreiging meer voor ons. Wel voor Riverplate, want die wordt nog net niet weggespeeld. 3-3 wordt het na een zinderende wedstrijd waar menig Nederlandse eredivisieclub jaloers op zou zijn. We leefden mee, juichten mee, probeerde wissels te forceren en hoorden het hele Argentijnse scheldwoordenboek achter ons op de tribunes. Kortom, geweldig.

Terug voelt al vertrouwder en de oorlogscorrespondent, zoals we ons bij aanvang voelde, is getransformeerd naar leden van de fanclub.

Terug in het hotel nog even afsluiten met een cerveza om het gevoel nog even vast te houden. Halverwege het glas komt de andere helft van de groep terug van een uitgebreide Tango-les. Ook zij hebben een prima avond gehad. Tango is ook emotie, tenslotte. Alleen niet in een war-zone.

De volgende dag staat de wedstrijd op drie pagina's beschreven met foto's. En wie staan er met de neus voorop? Precies!

Maandag 26 september

Voorbij met de vrije tijd. Om kwart over acht rijdt de bus naar Philips Argentinië. Zo'n driekwartier rijden. De case is voorbereid en na een presentatie door Philips met allerlei interessante interne informatie, gaan we samen met de Philips mensen direct weer op pad. Naar het privaat ziekenhuis Austral. Philips goes medical, tenslotte. Dit academisch ziekenhuis bestaat nog maar 16 jaar en heeft een reputatie op highly complicated surgery. Al direct in het tweede jaar van hun bestaan, werden ingewikkelde transplantaties uitgevoerd. In de relatief korte tijd van hun bestaan hebben ze een indrukwekkende organisatie opgebouwd. Ruim 15.000 mensen passeren hier maandelijks de deuren. En dat terwijl ze maar 185 bedden hebben. Het healthcare systeem in Argentinië is een soort van kastensysteem. Als je voldoende verdient kun je naar een privaat ziekenhuis zoals Austral, als je werkt, ben je via de bond verzekerd, heb je geen werk dan val je onder de social security. Het goede is dat iedereen, zelfs toeristen, verzekerd is van zorg. De publieke ziekenhuizen echter hebben een bedenkelijke kwaliteit.

We worden aan de deur opgewacht door de directeur van het ziekenhuis. Wat een welkom. We zijn iets aan de late kant, dus nog zonder koffie gaan we door. Een van de oprichters van het ziekenhuis, Dr. Marcelo Pellizzari, stelt het ziekenhuis aan ons voor. Een weldoener heeft 20 jaar geleden een bedrag met ontzettend veel nullen voor de komma, geschonken ten

behoefte van dit ziekenhuis en een universiteit met diverse faculteiten. En dat alles op 100 hectare grond. Dr. Marcelo heeft het opgebouwd en is nog steeds medische directeur. Hij schroomt niet om de challenges te benoemen waar Austral in de nabije toekomst mee te maken gaat krijgen. De echte presentatie wordt echter gegeven en verder geleid door Dr. Gaston Gabin, een jongeman met een, nu al, indrukwekkende staat van dienst en met de minstens zo indrukwekkende titel: Director de Innovación y Gestión del Cambio, kortweg directeur innovatie. Er moet nog best wat gebeuren voordat Austral helemaal futureproof is, maar het is zeer hoopgevend dat er een Director innovatie is, wiens functie alleen bestaat uit innovatie, innovatie en nog eens innovatie. Dr. Gaston is een slimme man die ook qua persoonlijkheid de brug zal kunnen slaan tussen het gevestigde establishment en de aanstormende nieuwe generatie.

We mochten meedenken, discussiëren en gezond kritisch zijn, t.a.v. alle geschetste problematieken. En ik sluit niet uit dat er ideetjes tussenzaten die overmorgen op de agenda van het MT staan. De rondleiding bevestigde veel van de presentatie. Austral, een mooi ziekenhuis en de moeite waard om er hard aan te werken.

Maar Philips zou Philips niet zijn als ze ons niet nog even zouden lenen als free consultants. Of we svp even onze gedachten wilden delen, nu wij de positie en strategie van Philips hadden gezien deze ochtend en daarna zeer uitgebreid met Austral hadden gebrainstormd. In drie groepjes een halfuurtje uiteen en dan presenteren. Met 21 mensen is dat toch weer ruim 10 uur tot 15 uur consultancy. Een soort van, dan toch. De uitkomsten leken aan te sluiten bij de gedachten en richtingen van het management. Gelukkig af en toe een tikje verder, zodat er toch nog enige discussie was. Dank aan Philips voor deze interessante en intensieve dag en veel succes met het Philips van de toekomst.

Moe maar voldaan, zou je zeggen. Maar het programma is nog niet klaar. De restaurants waar we tot heden zijn geweest, zijn allemaal een dikke plus. Deze avond is geen uitzondering. In het spannende La Boca, waar je 's avonds beter niet alleen kunt wandelen, is een klein kantineachtig restaurantje waar de muren volhangen met herinneringen van (sport)helden die daar waren. Dwars door de zaak hangen diverse shirts van bekende clubs, zoals in smalle Italiaanse straatjes de was hangt. In zo'n zaak voel je de sfeer en weet je vooraf dat het eten goed is. Mijn gevoel heeft me niet bedrogen. Degenen die biefstuk 'de Lome' hebben genomen, zijn waarschijnlijk aanstaande vrijdag nog aan het verteren. Zo groot maar ook zo lekker.

De eerste echte werkdag is gedaan, de kop is eraf, alea iacta est. Kortom, zoals Jeroen Pauw placht te zeggen: "We zijn begonnen."

Dinsdag 27 september

"Goedemorgen mijn liefste, fijne dag," gevolgd door minstens 8 hartjes. Het is nog donker in Buenos Aires, maar mijn telefoon licht op. Eén van onze reisgenoten vergist zich op dit vroege uur in de chat op Whatsapp en 20 anderen liggen met een vertederend warm gevoel onder de dekens. Maar dan breken de grappen los. Zoiets doe je niet ongestraft. "Oh mallerd, we gaan naar Salentein, het is geen Valentijn."

En zo is het. We gaan naar Salentein vandaag. Nog vóór dag en dauw en daarmee ook vóór het ontbijt, vertrekken we naar het noorden. Natuurlijk heeft onze steun en toeverlaat, Ronald, ervoor gezorgd dat we een ontbijt vóór de gebruikelijke tijd van 07.00 uur hebben. Goed geregeld, Ronald en goede service van het hotel, denk je dan. Zoete en hartige croissants, koffie in een thermoskan en yoghurt in een bekertje. Niks mis mee, maar het is wel raar dat vijf meter verderop het normale ontbijtbuffet al klaar staat. Uitgebreide kazen, broden, vleespotten, dampende koffie en sappen met kleuren waar een regenboog jaloers op zou zijn. Omdat we gewone gasten van het hotel zijn, er dus voor betaald hebben, honger hebben en bovendien haast, lopen enkelen naar het buffet. Maar dat gaat niet gebeuren als het aan de dame van het buffet ligt. Het is nog geen zeven uur en dus is het buffet nog niet open. Over een kwartier zijn wij de eersten. Ondertussen staan de sappen, koffie en inmiddels ook de scrambled eggs, ons grijnzend aan te kijken. “Mooi niet,” lijken ze te denken, “jullie gaan niet onze orde verstoren, jullie zijn maar gasten, wij zijn het hotel.” Het wordt tijd om Marcella, onze vriendin van de eerste dag, te berichten dat het klantgerichtheidsbeleid kennelijk nog niet heeft geleid tot klantvriendelijkheid. Er is dus nog voldoende te doen hier in Buenos Aires. Maar wij gaan op pad.

Het is ruim 3 uur rijden naar de Estancia Nueva van Salentein Argentina, één van de farms van deze Nederlandse multinational op het gebied van Agriculture, Cattle (Beef) and Wine. Al ruim 25 jaar actief in Argentinië en inmiddels ook in Uruguay, Paraguay en zelfs Australië. In Nederland mogelijk bekend van de Salentein wijn. Na drie uur rijden staan er drie mannen langs de kant van de weg. De jongste begroet ons in onvervalst Nederlands. Sven Piederiet, CEO van heel Salentein. Good looking, cowboylaarzen en een geruit overhemd. Wel van Ralph Lauren, dat dan weer wel. Vriendelijk stelt hij zijn kompanen aan ons voor en gezamenlijk gaan we van de grote weg af. Na 5 minuten op een landpad met akelig kleine bruggetjes, stoppen we en zien we een kudde van minstens 150 stieren, bijeengedreven en -gehouden door echte gaucho's. Marlboro Country in optima forma, maar dan hier in Argentinië en met onvervalste gaucho's. Snuivend staan ze daar naar ons te kijken met op de achtergrond de zinderende pampa's. Mannen met hoeden rijden snel voor en achter de kudde om verloren beesten terug te halen. Het lijkt op een show maar het is hun dagelijks werk. Man en paard zijn één in hun werk.

We zijn onder de indruk en ongeveer 600 foto's verder, gaan we terug naar de weg en op weg naar de volgende farm, Estancia de Colas. Tussen neus en lippen door wordt nog even gemeld dat we het laatste halfuur al langs de landerijen van Salentein hebben gereden. 1200 ha met zo'n 47.000 runderen is dan ook geen kleinigheid.

Ooit opgericht door Meindert Pon, ja die van de Volkswagenfamilie.

Estancia de Colas is een prachtig estate zoals we die kennen uit de tijd van de slavernij in Amerika. Die historie heeft Argentinië gelukkig niet, wel de prachtige landerijen en bijbehorende landhuizen. Als we door het hoofdgebouw lopen met onder andere 7 badkamers, om vervolgens een ander groot gebouw in te lopen waar de presentatie plaatsvindt, komen we door een soort van garage waarin een originele John Deere tractor staat uit de tijd van mijn opa. Iets verderop staan twee oldtimers daar gewoon maar te staan, waar het Louwmanmuseum jaloers op zou zijn. Trouwens, ik ook.

De presentatie is imposant. De cijfers, het ondernemerschap en het familiegevoel maken indruk. Tot nu hebben we eigenlijk alleen nog maar geconsumeerd. Dat blijft nog even zo want Salentein is niet alleen groot in beef, het verkoopt jaarlijks ook nog zo'n 20 miljoen liter wijn aan de hele wereld. Aan prijzen geen gebrek en sinds kort maakt de "mr. Wine" van Argentinië, deel uit van de familie. En zijn wijn willen we proeven natuurlijk. Emilio, de sommelier van de club geeft ons een clinic wijnproeven. Natuurlijk luisteren we naar hem en kijken we naar zijn presentatie, maar ik zie onze reisgenoten steeds meer naar de wijn kijken met een glimlach om de lippen. Proeven is proeven en dat is dus niet alles opdrinken. Dat mag wel, maar op de lege maag, na drie uur in de bus, is dat geen goed idee. Toch blijven de spoelbakken behoorlijk leeg. Dat wordt nog wat. Aan creativiteit vast geen gebrek vanmiddag. Gelukkig gaan we nog lunchen.

"Ga maar even kijken naar de BBQ," zegt John Quaine, baas van alle twaalf farms van de club. Als we bij de BBQ staan, begrijp ik zijn glimlach. Op een soort van stalen bed met bakstenen ligt het vlees op een rooster met daaronder het vuur. Niets aan de hand, zou je zeggen. Behalve dan dat die stukken vlees, de welbekende 'Bife de Lome', het formaat van de borsten van Dolly Parton hebben. Niet samen, nee elk stuk en dan ook nog eens apart. Twee in een netje, zogezegd. Die gedachte maakt het best aantrekkelijk maar het is zo groot en daarmee zoveel. Alleen al het lunchen hier in Argentinië veroorzaakt een noodzakelijk bootcamp van minstens twee weken.

Gelukkig mogen we ook nog wat doen. Salentein gaat de Nederlandse markt op met Premium beef onder het merk Salentein. Hoe we dat gaan doen, bespreken we in drie groepjes aan de hand van het Brand Key model. Allemaal voelen we dat de positionering gebaseerd moet zijn op de emotie en de passie van Argentinië maar ook op die van iedereen van Salentein. Op de gaucho's die speciaal getraind worden op 'cattle care', wat zoveel betekent dat het vee zo easy going mogelijk door het twee-en-halfjarig leven geloodst moet worden. Relaxte stieren leveren meer vlees en groeien sneller. Want alles goed en wel, het is natuurlijk wel gewoon een productiebedrijf. Met liefde voor de dieren en hun omgeving weliswaar, maar ook voor omzet en winst.

Onze suggesties worden warm ontvangen en bediscussieerd. Van overall positionering tot operationele ideeën en suggesties op het gebied van advertising. Met een paar suggesties voor een pay-off die simpel maar helder weergeven, hoe wij, koele Hollanders, kijken naar die hotblooded Argentijnen. "Meet Argentina, meat Salentein" en "Put the Tango on your plate!"

We nemen afscheid van een groep mannen die een groot concern leiden en die in hun hart nog steeds die gaucho's zijn die zonder de beesten aan te raken, de kudde krijgt waar die zijn moet. Ineens zie ik naast de Marlboroman, een cowboy, far away from home, die op zijn paard en met een strootje tussen de lippen, vol vertrouwen, de ondergaande zon tegemoet rijdt .....

Woensdag 28 september 2016

Het begint nu toch echt wel op werken te lijken. Alweer voor zessen op, om op tijd bij het ontbijt te zijn. Om zeven uur moeten we weer de bus in naar de eerste van vier afspraken. Dat lukt met enige vertraging. Het is weer een vol programma met allemaal mooie onderdelen. Zonder verdere vertraging komen we aan bij IAE Business School (Universidad Austral), het

Harvard van Zuid Amerika. Niet alleen omdat de kwaliteit van de Universiteit zo hoog is, ze hebben ook daadwerkelijk Harvard willen nabouwen. Voor hen die daar al eens waren, is het echt heel herkenbaar. Het ligt letterlijk een steenworp van het ziekenhuis Austral waar we afgelopen maandag waren. We beginnen kind aan huis te worden. Prof Guillermo D'Andrea geeft ons een privécollege over de opkomende onderkant van de samenleving. Opkomst in de reguliere economie welteverstaan en daarmee bereikbaar voor reguliere marketeers van reguliere organisaties. Onder de titel 'The bottom of the Pyramid, understanding emerging consumers', neemt hij ons mee in een wervelende presentatie die soms zo snel gaat dat we al snel begrijpen dat lezen en schrijven van de sheets, zonde van de tijd is. Met veel voorbeelden en onderzoeksresultaten beschrijft hij de 4 mythen over deze zeer grote doelgroep en laat zien hoe bedrijven succesvol kunnen zijn in een markt die voorheen ondoordringbaar leek te zijn. Benader ze met respect en vertrouwen en ga er niet klakkeloos van uit dat arm zijn direct ook betekent dat er geen geld te spenderen, cq te verdienen is. Schoffeer ze niet met de afdankertjes van de rijken, maar creëer een tailor made aanbod voor deze groep gebaseerd op hún wensen positie en gewoonten. Ik bedenk me hoe ironisch het is dat we anno 2016 in "Harvard aan de Rio de la Plata", eigenlijk les 1 van marketing overdoen en hoe belangrijk het is dat we ons continue bewust moeten zijn van de basics van ons vak. Luisteren, kijken en denken en dan pas handelen. Johan Cruijff zei het al op zijn eigen mooie manier: "De basis van wat je doet, is weten wat je doet. Nu doen we vaak maar wat." En zo is het. Moeilijker moeten we het niet maken. Muchos gracias, Johan (verstaat ie ook).

De professor neemt ons nog even mee in een doorkijkje naar de toekomst van het internet ("Internet will be free and everywhere available, within the next 10 years, just like the radio") en dan blijkt zelfs een grote naam als deze professor gewoon een vader en opa te zijn. "My granddaughter calls it a LyPad instead of an iPad." Met glimmende pretoogjes kijkt hij in het rond en wij lachen beleefd. "That's because it is 'el iPad' in Spanish," en horen we dat zijn kleinkind 8 jaar is. Als ik hem dan nog breder en gelukkiger zie glimlachen dan tijdens zijn college, realiseer ik me maar weer eens dat achter elke grote naam en lange titel, vaak ook een papa, mama, opa of oma schuilt. Fijn dat we die even mochten lenen voor dit interessante college.

Bij Mente Argentina, een organisatie die buitenlandse studenten helpt aan onderdak, stage, opleiding en een beetje veiligheid in een voor hen vreemde wereld, horen we hoe zij een toegangspoort creëren voor studenten in de Spaanstalige wereld. We hebben hier een doel. We gaan meedenken hoe zij meer buitenlandse studenten via hun organisatie kunnen laten studeren aan alle opleidingsinstituten in Buenos Aires en bij vele stageplaatsen in deze grote stad. Kortom, welke (extra) distributiekanaalen kunnen zij aanboren in Nederland en België? Vele suggesties doen de ronde en het management kijkt blij. Het was een kort en intensief bezoek. Even moet ik denken aan de grap over management consultants. Wat is de overeenkomst met meeuwen? Consultants komen ook snel binnenvliegen, schreeuwen wat, schijten de boel onder en zijn weer vertrokken. Maar ditmaal is het niet zomaar wat geschreeuw, ik heb heel zinnige dingen gehoord en relaties werden gelegd voor werkelijke ondersteuning als we terug zijn. Men 'beloont en bedankt' ons met Mate, een soort van theekop met een metalen rietje waar aan de onderkant een zeefje zit. Het schijnt dat heel Argentinië zo'n beetje verslaafd is dat spul. In de kop gaan theebladeren of -kruiden en daarop heet water. Aan het rietje wordt de thee gedronken, zodat je geen kruiden of bladeren in je mond krijgt. In het kader van de 'deelcultuur' hier, wordt in gezelschap, de kop aan iedereen doorgegeven en lijkt het op een soort van vredespijp in vreedstijd.

In de bus en op naar de volgende sessie. Een werklunch met Randstad Argentina. Onder de rook van het lokale vliegveld, stappen we uit en worden we verwelkomd door de mensen van Randstad. Die dag zal de omzet vast minder zijn geweest want het leek wel alsof de helft van Randstad aanwezig was. Natuurlijk voelen we ons een beetje verwant. De Nederlandse roots bindt ons. Voor het eerst zijn we niet 'gente de Ollanda', maar gewoon Nederlanders en weten onze gastheren en -dames dat Amsterdam de hoofdstad is van ons land en niet Nederland de hoofdstad van Kopenhagen, of zoiets. Na de lunch gaan we in groepen uit elkaar en worden er precieze deliverables afgesproken. De CEO Andrea geeft een heldere presentatie en de groepen gaan aan de slag. Het wordt serieus aangepakt en zo zijn ook de discussies. In drie presentaties worden de resultaten gedeeld. Drie verschillende aanpakken en daarmee drie complementaire adviezen. Mooi om mee te maken hoe een goed voorbereide pressure cooker snel tot goed resultaat kan leiden. Later blijkt hoezeer het gewaardeerd wordt als de vraag komt om de uitwerkingen zo snel mogelijk via de mail te krijgen. Ze gaan er dus echt wat mee doen. Kijk, ook daar doe je het voor.

Voor een groot deel van ons is de businessdag ten einde. Een klein groepje gaat nog naar Ketchum. Een PR en public affairs company die over de hele wereld haar werkveld heeft. Zeg maar, nummer drie of vier van de wereld. Hier in Buenos Aires zijn ze misschien best groot maar het kantoor is geen prestigieus groot, glimmend kantoor. In een gewone straat met een gewone deur in een gewoon kantoor, dat net zo goed het redactiekantoor van Sjors en de rebellenclub had kunnen zijn. We worden ontvangen in de werkkamer van Gustavo Averbu, directeur van Ketchum Argentina. Wij zitten in zijn overvolle werkkamer op twee oude bankjes met een volle salontafel ertussen. Centimeters stof op de oude CD's die in de hoek staan en overall awards en prijzen, die los tussen de stapels papier en speelgoedbeesten staan. Het is een zootje maar het ademt wel de sfeer van een betrokken baas die midden in het werk zit. Ditmaal geen casus, geen lezing maar een gewoon ontspannen huiskamergesprek. Gustavo vertelt over PR, over zijn klanten zonder uit de school te klappen, met anekdotes en verhalen. Ook op deze manier leer je Argentinië kennen.

Het slotstuk van de avond is een diner bij Casa Felix. Omdat sommigen zijn gaan shoppen in Palermo nadat wij bij Randstad zijn weggegaan en anderen weer eerst even naar het hotel zijn gegaan om zich op te frissen, krijgen we het adres door van huize Felix. In delen komen we, iets te vroeg, aan en zien geen restaurant. Een gesloten pand in een rijtje met slechts een kiertje licht door de gesloten ramen. Waren we nu maar in Nederland waar we 's avonds de gordijnen openlaten zodat iedereen naar binnen kan gluren. Aanbellen dan maar en als we verkeerd zitten, in ons allerbeste Spaans uitleggen waar we zijn moeten. Geen reactie. We checken het adres maar dat is goed. We lopen iets verder naar een kapsalon om het daar na te vragen. Dat was al een belevens op zich. Nog nooit zag ik zo'n trendy kapsalon. Met alleen maar graffiti op de muren, harde muziek, rare drankjes op de kaptafels, kappers waarvan ik denk, 'ga eens naar de kapper', maar ja, hoe trendy ben ik nou? Maar er werd wel echt geknipt. Uiterst vriendelijk, zoals overigens alle Argentijnen op ons pad, werd ons uitgelegd dat we wel goed zaten en dat Casa Felix wel degelijk daar is. Terug maar weer. En inderdaad na twee keer bellen wordt er opgedaan door iemand van wie ik denk dat hij een paar deuren verder naar de kapper is geweest. Alexandro, stelt hij zich voor en net als alle anderen is hij uiterst vriendelijk. Hij stelt een dame aan ons voor en begeleidt ons door het huis. Het ziet eruit alsof je oudste dochter een en twintig is geworden en je hebt besloten om het thuis te

vieren. De hele woonkamer verbouwd tot een lange tafel. Gedekt. Ook de kleine studeerkamer moest erbij, want je dochter heeft veel vriendinnen. In de beperkte keuken staat een fornuis, zo groot als morgen de hele dag en daaraan staat de vriend des huizes te koken alsof zijn leven ervan afhangt. De dame des huizes stelt ons gerust met een homebrew drankje dat gevaarlijker is dan de vrolijke parse kleur doet vermoeden. Enfin, we hoeven niet meer te rijden.

De maaltijd is uitgebreid en gevarieerd. Heerlijk, biologisch (we hebben de kruiden in de tuin zien staan) en Zuid Amerikaans met een Argentijnse touch.

Alexandro en Cecilia leggen ons uit dat het huis speciaal is voor groepen zoals wij en dat ze elk avond vol zitten. Op afspraak. Hier was geen casus nodig, het gaat uitstekend en steeds beter begin ik het goede humeur te begrijpen. Heerlijk en een mooie ervaring.

Tevreden rol ik bij thuiskomst in bed. Morgen hebben we een soort van vrij. Na zo'n dag is dat helemaal niet erg.

Donderdag 29 september 2016

Na zo'n intensief programma is een vrije dag een heerlijkheid om naar uit te kijken. Niet dat het programma niet leuk en interessant is, maar zomaar op de bonnefooi door Buenos Aires dwarrelen geeft een lekker gevoel van spijbelen zonder sanctie. In mijn hoofd heb ik de dag al drie keer gevuld met allerlei bezienswaardigheden. De praktijk is dat ik bijna de hele morgen mails wegwerk en andere zaken regel die toch ook echt moeten gebeuren. Sommigen van ons gezelschap gaan met het vliegtuig op en neer naar de Iguazu watervallen. Om half acht weg en om ongeveer half een vannacht terug. Het schijnt het toch helemaal waard te zijn. Deze watervallen zijn minstens zo imposant als de Niagara Falls. Toch kies ik ervoor om deze dag niet ook helemaal vol te plannen met dit drukke programma. Bovendien wil ik graag nog een keer terug met vrouw en dochter, zodat ook zij hiervan kunnen genieten. En ik wil graag naar de dwaze moeders die elke donderdag om 15.30 hun rondjes lopen omdat ze nog steeds niet weten waar hun kinderen zijn. Ik ga 's middags met twee reisgenoten op pad. Met de taxi naar het toeristisch gedeelte. Het is overigens verbazingwekkend hoe redelijk ongeschonden alle taxi's er hier uitzien. Het ligt in elk geval niet aan hun rijstijl. Zij vinden wegen en zien gaatjes in het verkeer die ik zelfs met bril onmogelijk zou durven begaan. Het is ook niet aan te raden om het raam open te doen met je arm buiten. De kans dat je ernstig letsel oploopt is nagenoeg 100%.

In het centrum lopen we langs de vele straatverkopers met allerlei handwerk en ander huisvuil. Zo koop ik een riem die ter plekke uit een stuk leer wordt gemaakt. Ik kies gesp, aantal gaten en de vorm van de afronding. Ik ben nog net geen tientje kwijt. Nog in de kleur van mijn schoenen ook. Soms voel je je net een dief als je voor dit soort prijzen iets koopt, terwijl je weet dat de prijzen in de supermarkt helemaal niet zoveel schelen met die bij ons. Ik 'koop' dat gevoel af met een ruime fooi. Die wordt gelukkig in dank aanvaard.

Een van de uitzonderingen op het handwerk is een oude man die veel 'oude rommel' op een kleedje aanbiedt. Bij ons zou hij niet misstaan op een reguliere rommelmarkt. In een doosje zie ik echter allerlei militaire speldjes en kruizen liggen. Geen helden wat mij betreft. Ik zie SS en hakenkruizen. Gewoon op straat. Bijna iedereen loopt hem voorbij, maar ik vraag of ze origineel zijn en met een vragend gezicht trekt hij zijn schouders op met zijn armen wijd gespreid. Uit wat hij zegt, begrijp ik dat hij het in een grote boedel heeft gekocht. Ik ben bang dat ze echt zijn en loop door, mezelf afvragend of ik nu wel of niet geschokt ben. Alles is

historie, bedenk ik me dan. Ook deze speldjes die eens stonden voor een andere wereld. Ik loop verder en weersta de verleiding van een panfluit en andere zaken die hier zo enorm leuk lijken en thuis waarschijnlijk al snel op zolder belanden.

Om drie uur zijn we op de Plaza de Mayo. Het plein waar de dwaze moeders al bijna veertig jaar, wekelijks hun rondjes lopen. Als dapper protest en schreeuw om gerechtigheid. In het zicht van de bazen van het land in het roze paleis aan de ene kant en van de voormalige werkkamer van de huidige Paus aan de andere kant. De zeven moeders lopen met hoofddoek hun rondjes, begeleidt door de velen die hen ondersteunen. De hoofddoek symboliseert de luiers van hun kinderen. Het rondjes lopen moest omdat in die tijd samenscholing van meer dan twee personen verboden was. Je moest dus in beweging blijven.

In een standje kun je enkele souvenirs kopen, waarmee je bijdraagt aan de stichting van de dwaze moeders die inmiddels is opgericht. Met respect schud ik de handen van twee moeders. Hun leven heeft bijna veertig jaar geleden een trieste wending genomen en ik kan niet anders dan respect hebben voor hun volharding. Ook ik ben een ouder en probeer me in te denken wat het zou kunnen zijn als je je kind niet alleen verliest maar bovendien niet weet of je het wel echt verloren hebt. Wie weet leven ze nog. De hoop is klein natuurlijk, en de onzekerheid is groot en ondraaglijk. Ik zou sterven van verdriet. Onder de indruk gaan we terug naar het hotel.

Vanavond Tangoles van Pedro, El Indio, een grootheid van de Tango. Een van onze reisgenoten heeft zelf de tango in het bloed en heeft hier gewoond. Zij organiseert voor ons deelname aan deze tangoles in 'de Kathedraal', een grote ruimte, hoog, een beetje rommelig en boordevol sfeer. Aan de muur hangen creatieve kunstwerken die niet altijd te duiden zijn en lukraak lijken te zijn opgehangen. Waar echter geen enkele twijfel over bestaat is de enorme zwart-wit poster van Carlos Gardel, volgens kenners de allergrootse tangozanger. Hij ziet er een beetje uit als Humphrey Bogaert in Casablanca. Uit de luidsprekers klinken de oude nummers met de kraakjes van vinyl. Hier leeft de tango. Midden in de grote, schemerige ruimte krijgt een dame les van Pascal. Alleen zij zijn op de dansvloer. In de schaars verlichte ruimte schijnt een spot precies in het midden van de dansvloer. Als ze er doorheen dansen geeft dat een magisch effect. Niet te vangen op film, wel in gedachten. Wat er ook nog komen gaat, mijn avond is al goed.

Naast de grote, hoge zaal, zijn diverse kleinere ruimtes. Her en der zitten jonge mensen te oefenen. De een oefent in haar eentje op tangopassen en hoort in gedachten muziek die voor ons verborgen blijft. In slow motion de passen repeterend, die straks ongetwijfeld met een partner op de muziek van Carlos Gardel, in het ritme van de passie over de dansvloer slepen. Want mijn idee dat de tango altijd op het bekende staccato van de opzweepende klanken wordt gedanst, raak ik hier al snel kwijt. Veel van de muziek waarop de tango wordt gedanst heeft meer weg van de Portugese Fado en in zekere zin ook van de Blues van New Orleans. Alleen op dit soort muziek, muziek die niet wordt geschreven met noten maar met tranen, dans je niet met je voeten maar met je hart. Ik denk weer even terug aan Pascal en de dame, die al zeer gevorderd is, in die schemerige, grote, hoge zaal onder dat gestreken licht van die spot in het midden van de vloer. Haast sereen, maar oh, zo sensueel, lijken ze over de vloer te zweven in soort van trance. Zonder ook maar een spoor van erotiek, spat de sensualiteit er van af.

In een ander klein zaaltje zie ik een dame in een hoekje. In het halfduister zie ik een sopraansax

in haar handen en hoor zachtjes de melancholische klanken die zo passen in deze omgeving. Als een Alice in Wonderland dwaal ik van zaal naar zaal en zie de meest boeiende mensen oefenen, praten en drinken. Ik bedwing me om niet alles vast te leggen omdat het nooit zo drie dimensionaal zal zijn als in mijn herinnering en bovendien voelt dat als het perverse gluren naar iets moois. Ik voel me een bevoorrecht toerist die even mag kijken naar het leven zoals het hier geleefd wordt.

Dan begint de les met El Indio. Een tweelingbroer van Antonio Banderas, als Zorro, staat midden in de zaal. Helemaal in het zwart met dito lange haren. Bij elke stap klikt hij met zijn vingers, zodat het ritme duidelijk is. Het is een les voor gevorderden en ik houd het dan ook nauwelijks bij. Het lijkt haast meer op fitness dan op dansen. Voor de les heb ik hem begroet en zag een vriendelijke, goedlachse man. Hier op de vloer is hij echter de generaal met nauwelijks mededogen voor zijn leerlingen. Gelukkig ziet hij dat wij vandaag onze eerste tangopassen doen en wordt de groep gesplitst in starters en de rest. Pascal en Patricia ontfermen zich verder over ons. Zij begrijpen ons gevecht en leren ons met eindeloos geduld de eerste beginselen van deze dans. Zo'n twee-en-een-half uur later voel ik niet alleen de vermoeidheid maar ook de tango in mijn benen. Het is een virus, bedenk ik me en het lijkt me te infecteren.

Als de les voorbij is, gaan enkele deelnemers zelf aan de slag op de vloer. Wij richten ons op de Malbec en empanadas. Het blijft genieten van de passie op de vloer en voor het eerst realiseer ik me dat er meer mannelijke dansers zijn dan dames. Kom daar bij ons maar eens om.

Morgen moeten we weer vroeg aan de bak en het is dan ook verstandig om niet al te lang te blijven. Met pijn in het hart pak ik de taxi naar het hotel. In mijn hoofd nog de klanken van Gardel en het beeld van deze trotse, gepassioneerde dans van de melancholie.

Vrijdag 30 september 2016

Het hele vroege hoeft vandaag gelukkig niet. Gewoon om 08.00 uur in de bus op weg naar Makro. Ja, inderdaad, dezelfde als bij ons. We worden opgewacht door Martijn Schaafsma, CFO van Makro Argentina, Uruguay en Paraguay. Met hem staan Pascal, ook een Nederlander die pas sinds mei dit jaar Regional Marketing Director is, Ricardo en Fernando, ons op te wachten. De laatste twee zijn wel locals, maar spreken prima Engels. Als we naar binnen gaan komen we langs de kantoren van de medewerkers. Of liever gezegd, het kantoor. Het is één grote kantoortuin met rijen PC's aan lange bureaus. Op de kopse kant zit een soort van supervisor die kennelijk 'zijn' rij controleert. Het doet nogal jaren tachtig aan. Op drie lege plekken zie ik wat kennelijk de PSU van de Makro hier is. Een Makro mok met daarin een pen en een brochure. Wat daarin staat, weet ik niet maar ik vermoed een soort van huisregels. Makro groeit, horen we later, dus die drie plekken zullen ook wel snel gevuld zijn.

Na een presentatie van Martijn met strategie en cijfers, bespreken we wat we uiteindelijk als case gaan doen. Vooraf echter gaan we de praktijk in. Eerst bezoeken we de eigen winkel waar we nu zijn. Herkenbaar met lokale aspecten. Eén van de lokale initiatieven is dat zij een soort van soft franchising aanbieden aan hun klanten. Styling en assortiment via Makro onder een collectieve naam 'M&K'. De ondernemers van het MKB waar zij zich op richten, zijn zeker niet allemaal vergelijkbaar met ons MKB. Velen zijn ondernemer tegen wil en dank. Werkloosheid

en een sterke inflatie maakt het land (financieel) instabiel. Omdat er wel groei is o.a. door de recente machtswisseling van mevrouw Kirchner naar meneer Macri, beginnen veel werklozen een eigen nering. Maar daarmee zijn het nog geen ondernemers. Makro biedt hen ondersteuning en cursussen om in elk geval de administratie en basis ondernemerschap onder de knie te krijgen.

De grote trots van het management is echter de grote versafdeling. Voor de Nederlandse reguliere Makro of Sligro-gangers, een vertrouwd gezicht en niet iets om van ondersteboven te raken. Voor hier is het echter wel iets bijzonders. Dat zien we inderdaad als we naar twee verschillende winkels van concurrenten gaan. We krijgen overigens het vriendelijke verzoek om niet te laten merken dat we van cq. via Makro zijn.

De laatste winkel die we in het kader van ons concurrentieonderzoek bezoeken, blijkt in een fraaie shopping mall te liggen. Het blijkt dan toch moeilijk om de verleiding te weerstaan om niet ook naar de andere winkels te gaan. Diversen van ons komen dan ook met de arm vol tassen terug naar de bus. Het nuttige en aangename, enzovoorts.

Hoe gaan we verder met onze loyalty card? Of liever, hoe maken we van ons Makro paspoort een loyalty card? Deze vraag ligt voor bij de helft van onze 'consulting group'. Hoe bouwen ons M&K concept verder uit, is voor de andere helft. Interessante vragen die we met behulp van de aangereikte informatie en onze eigen waarnemingen, best vorm kunnen geven. Sessies met creativiteit en kennis. Makro Nederland heeft het moeilijk. Laten we hopen dat wij ertoe hebben kunnen bijdragen dat het hier beter gaat.

Het wordt tijd voor het laatste officiële deel van deze reis. We gaan naar de Nederlandse ambassade. Marc Hasselaar, plaatsvervangend ambassadeur en hoofd van de economische sectie, Matthijs Landsmeer, manager van de Kamer van Koophandel Nederland – Argentinië en Marnix van Iterson, directeur van de ING bank in Argentinië, staan in lijn om ons te begroeten. Zonder het te beseffen staan we weer op Nederlands grondgebied. Het voelt vertrouwd, mensen die je niet kent en die toch Nederlands spreken. We zijn welkom en zo voelt het ook. Marc geeft via een presentatie een overzicht van Argentinië en de positie van Nederland daarin. Het zijn met name de kleine details en de tussenzinnetjes, die het verhaal smeug maken. Ook Marnix van de ING geeft een interessant beeld van de financiële en politieke situatie van dit land in het perspectief van ons land, of liever gezegd in het perspectief van Nederlandse investeerders. Wel graag via de ING, natuurlijk.

Hoe kan het anders, we sluiten af met een borrel. Bier (Amstel), wijn (Malbec) en bitterba..., nee, wel 'gewoon' empanadas. Het mag dan Nederlands grondgebied zijn, de catering is hier gewoon Argentijns. En daar is niks mis mee.

Het officiële programma zit er op. Geen werkbezoeken meer en geen casussen. Geen colleges meer en geen huiskamerbezoeken. Het was leuk en leerzaam, boeiend en nuttig, maar nu zijn we klaar. Vanavond is het slotdiner bij Job. Inderdaad, dezelfde als van de fietstocht op zaterdag. Job en Pedro wonen in een fraai pand in de wijk San Christobal. Met een groot dakterras. Wij kunnen daar met ons een-en-twintigen gemakkelijk op. Zelfs met een dubbele groep hadden we het gemakkelijk gered. Job en Pedro doen dit vaker. Met name groepen uit Nederland zoals van de KLM en via Nederlandse reisorganisaties weten zijn terras te vinden. Job blijkt niet alleen een goed fietser en gids te zijn, hij en Pedro zijn tevens prima gastheren.

Ronald, onze onvolprezen reisleider, wordt met veel humor toegesproken. En in de humor schuilt natuurlijk het advies voor de kleine aanpassinkjes die de volgende reis nog beter maken. Wat in elk geval resulteert in een cadeaucommissie, inclusief verpakkings-subcommissie en strikjes subcommissie. 'De humor ligt op straat, meneer', zei Sonneveld al jaren geleden. In dit geval op het dakterras.

Ronald verdient en krijgt het laatste woord en onthult de bestemming van de reis van volgend jaar. Het wordt oostwaards. Kuala Lumpur in Maleisië. Sluit je aan, bereid je voor en start vast met de voorpret. Maleisië, here we come!

Na deze laatste plichtplegingen valt het doek voor deze zeer geslaagde RM marketingreis. Het was mooi, het was goed, leerzaam en gezellig. Nog maar 364 nachtjes slapen.....

Zaterdag 1 oktober 2016

De koffer is ingepakt, het hotelkluisje leeg en het ontbijt is klaar. We gaan nog even langs het graf van Evita om gedag te zeggen en daarna vliegen we weg.

Recoleta Cemetery, het Père Lachaise van Buenos Aires, het dorp der doden, waar Evita in een bescheiden tombe ligt, na postuum de wereld rondgesjoud te zijn geweest. Onder de naam Duarte, dat dan weer wel. Uiteindelijk kom je toch weer terug bij je roots.

Op weg naar het vliegveld zie ik een dame in schaarse kledij aan de rand van het trottoir staan. Ze lijkt niet te wachten op het groene licht om over te steken. Ze heeft zich ofwel in het tijdstip vergist en verwacht opgepikt te worden of ze heeft niets anders om aan te trekken. In elk geval kijkt ze niet gelukkig. Het zijn moeilijke tijden voor Argentinië en het zijn deze kleine doorkijkjes die soms je hart doen huilen. Maar met de nieuwe regering die momenteel zo doorpakt met de economische hervormingen, zal het weliswaar nog even moeilijk zijn, maar er gloort licht aan het einde van de tunnel. Argentinië ontwaakt. De economie krijgt weer de kans om eindelijk weer om zich heen te kijken, de wijde wereld in. Import en exportbeperkingen zijn verdwenen en de groei is ingezet. We hebben rondgekeken en geluisterd. Maar ook wat toegevoegd met raad en creativiteit.

Veel succes mooi land, tot ziens.

Dag Avenue de 9 Julio, dag obelisk, dag mini mercado, waar ik mijn cola kocht, dag zwerver die 's nachts tegen de warme muur van het hotel aan lag, dag ontelbare taxi's, dag tango, dag dwaze moeders, dag Malbec en empanadas, dag enorme bife de lome en dag al die Argentijnen die ervoor zorgden dat wij ons zo welkom voelden.

Wij stappen de lucht in en vliegen ruim 11.000 kilometer verder naar ons eigen, kleine landje. Naar man, vrouw en kinderen. Naar huis! Het is mooi geweest maar het is ook goed om weer naar huis te gaan. Maar eerst ga ik zeker 6.000 kilometer slapen.

Tot ziens.

Robbert Boonk